

Madencilik faaliyetleri sonucu çeşitli çevresel etkiler oluşmaktadır.

- Maden ocaklarının açılması için yapılan **patlatmalar**,
- Çalışma alanına yığılan **atık dağlarının gelişi güzel depolanması ile çevrenin tahrip olması**,
- Madenin açılması sonucu **bitki örtüsünün ve değerli toprakların ortadan kalkması**,
- Bölgedeki **doğal peyzajın yok olması**,
- Orman dokusunun tahrihiyle ortaya çıkan **erozyon**

gibi **doğrudan etkiler** yanında bu faaliyetler sonucu:

- **Toprak yapısında**,
- **Su ilişkilerinde**,
- Ocak alanları ve çevresinde **kimyasal değişiklikler**,
- Yerel iklim ve insan ve diğer **canlıların yaşamında ortaya çıkan değişimler**

gibi **dolaylı etkileri** söz konusudur.

Ocaklarda ortaya çıkan dolaylı etkiler içinde en kritik olanların başında **toz emisyonları** gelmektedir. Gerekli önlemler alınmadan yapılan çıkarma, patlatma ve devamındaki kırma, eleme işlemleri ile bölgede yer alan bitki örtüsü, ocaklara yakın alanlardaki **tarımsal alanlar ile insan yerleşmeleri doğrudan toz emisyonlarının etkisi altında kalmaktadır**.

Söz konusu ocakların işletilmeye başlaması ile oluşan sarsıntının (vibrasyon) bölgedeki yüzey ve yer altı sularında ortaya çıkan değişimlerin başlıcası ise **bölgedeki su kaynaklarının patlatma ve pasa yığıntıları nedeniyle kaybolması ve/veya yer değiştirmesi olup, dere yataklarına bırakılan atıklar nedeniyle bölgedeki flora ve faunanın olumsuz etkilendiği** katılanların ortak görüşü olarak biçimlenmiştir.

Topografinin bozulması yanında ocak alanlarının insan yerleşimlerine yakın olduğu bölgelerde gürültü ve elde edilen **malzemelerin taşınması için uygun yol ve araçların kullanılmaması sonucu oluşan tahribatlarda** söz konusudur. Öte yandan özellikle kum ocaklarında talveg kotunun altına inilmesi ile dere yataklarında bozulmaya neden olunmakta, yıkama tesislerinde, yıkama suyu için çöktürme havuzlarının kurulmaması, suyun direkt alıcı ortama verilmesi sonucu akarsularımız da kirlenmektedir.

Bursa'da Mermer-Taş ve Kum Ocaklarının Durumu Çalıştayı'na **katılım sağlayan bilim insanları, konuşmacılar ve katılımcılar** yukarıda yer alan sorunlar saptamada ortaklaşarak, Bursa kentinin geleceğini ve doğanın ve çevrenin korunmasını önceleyerek çözüm için aşağıda yer alan önerileri paylaşmışlardır.

1. **Maden Yasası'nın** ve bu yasaya bağlı mevzuatın yeniden gözden geçirilerek doğanın ve çevrenin tahribi ile tarımsal alanların yok edilmesini sağlayan ve/veya bu **tahribatın oluşması için boşluk yaratan**

hükümlerinin ortadan kaldırılmasının, Maden Yasası'nın hem sektörün bilimsel ve teknik esaslara dayalı olarak çalışabileceği bir zemine kavuşturulması hem de kamusal denetimin güçlendirilmesi yönünde değiştirilmesinin tüm çalışmalar için ön şart olduğunun ilgili tüm idareler ile siyasal kuruluşlara bildirilmesine, bu değişikliklerin yapılmasının takip edileceğinin belirtilmesine,

2. Bursa'daki Mermer-Taş ve Kum Ocaklarının hem envanterinin hem de mevcut durumunun ortaya çıkarılabilmesi, mevcut ocakların yarattığı tahribatın gözlemlenmesi, uygun işletme koşullarında çalıştırılmayan ocakların saptanarak yasalara uygun işletilmesi için T.C. Bursa Valiliği nezdinde bünyesinde TMMOB'ye bağlı Odalar ile Sağlık Meslek Odaları, Uludağ Üniversitesi ve çevre derneklerinin temsilcilerinin yer alacağı bir **İnceleme ve Araştırma Komisyonu kurulmasının önerilmesine**, Komisyon'un görevini kolaylaştırmak amacıyla çalışmalarda kolluk güçlerinden de görevli yer almasının sağlanmasının önerilmesine, Komisyon'un Bursa'da yer alan tüm ocakları incelemesi sonucu oluşacak sonuç raporunun kentle paylaşılmasının önerilmesine,

3. 2020 Strateji Planı temel alınarak Bursa kentinin geçmiş 10 yıllık gelişme verileri de değerlendirilmek şartıyla, kentin malzeme ihtiyaç bütçesinin çıkarılması, bu ihtiyaç bütçesi ile mevcut arama ve işletme ruhsatlarında yer alan değerlerin karşılaştırılması yapılarak, eğer ihtiyaç varsa ve izin verilecek ocakların yerleri, doğaya ve çevreye zararları, bölge insanı ile tarımsal yapılara olan zararları dikkate alınmadan izin verilmemesine, eğer ihtiyaç yok ise, ihtiyacın ortaya çıkışına dek yeni ocaklara izin verilmemesinin T.C. Bursa Valiliği'ne önerilmesine,

4. Bursa kentinin en önemli sorunlarının başında gelen **bu işletmelerin izlenmesi için Bursa İl Genel Meclisi bünyesinde bir komisyon oluşturulmasının**, oluşturulacak bu komisyonda TMMOB'ye bağlı Odalar ile Sağlık Meslek Odaları, Uludağ Üniversitesi ve konuya ilgili çevre derneği temsilcilerinin de yer almasının önerilmesine,

5. Mevcut ve çalışmakta olan ocakların İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği açısından tümüyle yeniden gözden geçirilmesine, daha önce verilmiş taahhütlerle çalışan ocaklara ek süre verilmeksizin faaliyet durdurma işlemi yapılmasının önerilmesine,

6. T.C. Bursa Valiliği bünyesinde oluşturulacak **komisyonun söz konusu ocakların olduğu bölgelerde yaşayan halkla görüşmeler yaparak bölge halkının bu konudaki görüşlerinin de dikkate ve incelemeye alınmasının önerilmesine** karar verilmiştir.

15.01.2011

Murat DEMİR
Doğayı ve Çevreyi Koruma Derneği
(DOĞADER) Sekreteri
Yönetim Kurulu Başkanı

Fikri DÜŞÜNCELİ
TMMOB
Bursa İl Koordinasyon Kurulu
Genel Sekreteri